

РИЗИКИ НЕЛЕГАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ ЧЕРЕЗ НАВЧАННЯ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

RISKS OF ILLEGAL MIGRATION THROUGH EDUCATION AS A THREAT TO NATIONAL SECURITY

У статті визначено, що під впливом глобальних міграційних процесів та міжнародних зобов'язань відбуваються зміни і зростає значення регулювання міграційних процесів в Україні. Ефективна міграційна політика необхідна як для мінімізації обумовлених міграцією ризиків, так і для використання значного позитивного потенціалу міграції в інтересах розбудови держави. Вагомий розвиток міграційної політики розпочався після здобуття країною незалежності та вибору курсу України на євроінтеграцію. Проаналізовано ризики під час реалізації державної міграційної політики щодо тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства під час навчання, розглянуто заходи щодо запровадження ефективного контролю за дотриманням міграційного законодавства всередині держави, запропоновано заходи, які спрямовані на зміцнення національної безпеки в умовах міжнародного співробітництва.

Досліджено основні законодавчі документи стосовно регулювання та управління міграційною політикою в Україні, зокрема Закони «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про біженців та осіб, які потребують додаткового чи тимчасового захисту», «Про зайнятість населення», «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус». Розглянуто питання змісту та основних характеристик понять «державна міграційна політика», «державне управління» в міграційній сфері. Визначено роль і задачі Державної міграційної служби України щодо попередження негативних наслідків нелегальної міграції через навчання. Доведено, що саме міграція через навчання останніми роками набуває в Україні масового характеру і призводить до негативних наслідків. Запропоновано шляхи забезпечення національної безпеки з урахуванням проблемних питань нелегальної міграції через навчання.

Ключові слова: державна міграційна політика, публічне управління, нелегальна міграція, нелегальна міграція через навчання, національна безпека.

The articles states that under the influence of global migration processes and international relations, the importance of regulating migration processes in Ukraine is changing and changing. An effective migration policy is necessary both to minimize educational migration risks and to use the significant positive potential of migration in the interests of states. Significant development of migration policy began after the country's independence and Ukraine's choice of European integration. The risks in the implementation of the state migration policy regarding the temporary stay of foreigners and stateless persons during training are analyzed, the measures on introduction of effective control over the observance of the migration legislation in the middle of the state are considered, the measures directed to strengthen national security in the context of international cooperation.

The main legislative documents on the regulation and management of migration policy in Ukraine are studied: "On the legal status of foreigners and stateless persons", "On refugees and persons in need of additional or temporary protection", the Law of Ukraine "On Employment Law", "On the Unified State Demographic Register and Documents Confirming Citizenship of Ukraine, Identity or Special Status". The question of the content and basic characteristics of the concepts «state migration policy», «public administration» in the field of migration is considered.

The role and tasks of the State Migration Service of Ukraine in preventing the negative consequences of illegal migration through training have been defined. It has been proved that migration through education has become widespread in Ukraine in recent years and leads to negative consequences. Ways to ensure national security are proposed, taking into account the problematic issues of illegal migration through education.

Key words: state migration policy, public administration, subject of state migration policy, illegal migration, national safety.

УДК 351:342.71
DOI <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2021.21.20>

Ткачова Н.М.

д. наук з держ. упр., професор,
професор кафедри теорії і практики
управління
Національний технічний університет
України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»

Мартянюк Р.А.

здобувач ступеня PhD
Донецький державний університет
управління,
начальник відділу організації
запобігання нелегальній міграції,
реадмісії та видворення
Управління державної міграційної
служби України в Хмельницькій області
Казанська О.О.

к. наук з держ. упр., доцент,
доцент кафедри маркетингу
Національний авіаційний університет

Постановка проблеми. Однією з умов удосконалення системи державного управління міграційними процесами, запровадження ефективного контролю за дотриманням міграційного законодавства всередині держави, аналізу ризиків, які мають бути спрямовані на забезпечення національної безпеки та захисту національних інтересів України, є формування та реалізація дієвої політики держави у сфері міграції. Питання міграції як ніколи турбують сьогодні як Україну, так і країни Європи, адже неконтрольована і не завжди легальна міграція негативно позначається на соціально-еко-

номічному добробуті населення, змінює зміст цінностей у національно-культурній сфері та є одним із факторів збільшення злочинності. Оскільки мігранти сьогодні часто використовують статус іноземців як кандидатів на навчання, користуючись тим, що законодавство України з питань міграції сьогодні суттєво відстає від європейських стандартів, то виникають ситуації, які не завжди забезпечують достатній рівень національної безпеки.

З огляду на зазначене вивчення і дослідження питань забезпечення національної безпеки у сфері міграції є важливим і одно-

часно актуальним завданням сучасної науки державного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальнотеоретичні питання міграційної ситуації в Україні, чинники та наслідки міжнародної міграції, її значення для розвитку та безпеки, деякі теоретичні підходи до аналізу міграційної політики, міжнародно-правових документів у сфері міграції досліджувались у працях О.А. Малиновської, М.А. Баламуша, І.К. Василенко, О.В. Кузьменко, Т.П. Мінки, В.І. Олефіра та інших науковців.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Слід відзначити, що теоретичні напрацювання вчених переважно були зосереджені на аналізі законодавчих нововведень, висвітлювали надбання закордонного досвіду щодо формування напрямів міграційної політики, тоді як питання визначення ролі міграційної політики держави як складової частини національної безпеки залишалися поза увагою науковців.

Мета статті полягає у ґрунтовному аналізі повноважень Державної міграційної служби щодо боротьби з нелегальною міграцією і забезпечення національної безпеки, розробленні рекомендацій із формування основних інструментів реалізації державної міграційної політики щодо тимчасового перебування іноземців – здобувачів вищої освіти у контексті безпекознавства.

Виклад основного матеріалу. Міграція увійшла в список головних турбот європейських громадян із 2014 р., досягнувши піку в кінці 2015 р., в розпал так званої біженської кризи, коли 58% європейців заявили, що імміграція є найбільш важливою проблемою, що стоїть перед ЄС. У 2019 р., коли цю проблему озвучили 34%, вона все ще залишалася турботою номер один для європейців. При цьому основна увага приділяється рецесії, викликаній заходами із боротьби з COVID-19, забезпеченості роботою і безробіттю, а також питанням охорони здоров'я і безпеки. В абсолютному вираженні кількість людей, які проживають за межами країни свого народження, сьогодні вище, ніж будь-коли раніше: вона зросла зі 173 млн. у 2000 р. до 272 млн. у 2019 р., прискорюючись темпами, які трохи перевищують зростання населення світу. В результаті цього частка міжнародних мігрантів у загальносвітовому населенні зросла з 2,8% у 2000 р. до 3,5% у 2019 р. У загальну чисельність входять 20,4 млн. визнаних або зареєстрованих біженців і 3,5 млн. здобувачів притулку. Країни з високим рівнем доходу поглинули левову частку цього чистого приросту, розмістивши 74 млн. із додаткових 99 млн. осіб, що прожи-

вають за межами країни свого народження по всьому світі (чистий приріст у 2000–2019 рр.). В результаті цього сьогодні близько 65% міжнародних мігрантів по всьому світі проживають у країнах з високим рівнем доходу [1, с. 5].

США, Німеччина, Саудівська Аравія і Росія є найбільш важливими приймаючими країнами. Європа – колись найважливіший регіон відправлення мігрантів у світі – з 1960-х рр. стала основним пунктом призначення для іммігрантів, при цьому країни Європи прийняли 23% всіх осіб, які проживають за межами країни свого народження по всьому світі. Однак більше третини цієї кількості є результатом вільного пересування трудящих і студентів всередині ЄС [1, с. 1].

В умовах стрімкої активізації міжнародної мобільності населення, яке відбувається в напрямі світових міграційних процесів, зростає значення їх регулювання в Україні, надання їм організованого, безпечного та неконфліктного характеру. Адекватна державна міграційна політика необхідна, з одного боку, для мінімізації обумовлених міграцією ризиків, а з іншого боку, для використання значного позитивного потенціалу міграції в інтересах розвитку країни. До цього треба додати, що спроможність національних урядів належним чином регулювати міграційні переміщення є передумовою успішного міжнародного співробітництва, без якого управління міграціями, як багатостороннім процесом, неможливе.

Формування міграційної політики України почалося після отримання країною незалежності та за відсутності досвіду, кадрів, ресурсів. Гарантії прав на свободу пересування та вибір місця проживання, вільний виїзд та повернення до країни, захист громадян із боку держави під час їхнього тимчасового перебування за кордоном, а також недискримінація іноземців, можливість у рамках закону набути притулку в Україні були закріплені в Конституції.

В подальшому було прийнято низку Законів, таких як «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про біженців та осіб, які потребують додаткового чи тимчасового захисту», нову редакцію Закону України «Про зайнятість населення», деякі положення якого стосуються регулювання трудової міграції, Закон «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», яким, крім іншого, встановлено документи для виїзду українців за кордон та перебування іноземців на території України, а також порядок їх видачі.

Міграційні відносини виникають у зв'язку з переміщенням фізичних осіб у межах одного

адміністративно-територіального утворення або між ними та охоплюють не тільки сам факт переміщення, але й усі дії, які передують цьому факту (отримання візи, паспортних або виїзних документів тощо). Таким чином, міграційні відносини регулюються сьогодні різними галузями законодавства (конституційним, адміністративним, кримінальним тощо) [2, с. 390].

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 482-р було схвалено Стратегію державної міграційної політики України на період до 2025 р., яка покликана привернути увагу до міграційних проблем та націлена на вирішення питань взаємозв'язку міграційної політики з іншими сферами діяльності держави. Як визначає Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 р., внаслідок того, що Україна одночасно є державою походження, призначення та транзиту мігрантів, територією різнохарактерних, різноспрямованих та різномасштабних міграційних потоків, забезпечення державного регулювання у сфері міграції є складним завданням, вирішення якого потребує комплексного, системного підходу, належного фінансування, кадрового та наукового забезпечення.

Як слушно зазначає М.А. Баламуш [3, с. 86], визначення поняття «державна міграційна політика» можна поділити на такі три групи:

- державна міграційна політика як вплив держави на міграційні процеси шляхом їх регулювання у вузькому та широкому смислах;
- державна міграційна політика, що являє собою систему (сукупність) заходів, які здійснюються державою чи недержавними установами;
- державна міграційна політика як комплекс правових, фінансових, адміністративних та організаційних заходів, з використанням яких держава цілеспрямовано впливає на регулювання міграційних процесів з позицій міграційних пріоритетів, кількісного складу міграційних потоків та їх структури у сфері державного управління.

Великим поштовхом у необхідності визначення стратегічних цілей державної міграційної політики стало поглиблення відносин з Європейським Союзом у міграційно-візовій сфері, започатковане безвізовим діалогом між Україною та ЄС 9 жовтня 2008 р. у м. Брюссель, а також схваленим Планом дій для України щодо лібералізації візового режиму з Європейським Союзом у ході чергового Чотирнадцятого саміту «Україна – ЄС» 22 листопада 2010 р.

На виконання першого етапу Плану 30 травня 2011 р. Указом Президента України № 622/2011 було схвалено Концепцію

Державної міграційної політики, де до основних механізмів реалізації державної міграційної політики щодо тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства було віднесено створення сприятливих умов для тимчасового в'їзду в Україну іноземців та осіб без громадянства задля навчання, а також забезпечення здійснення контролю за в'їздом в Україну мігрантів задля навчання.

На виконання другого етапу Плану 29 квітня 2015 р. спільним Наказом МВС України, МЗС України, Міністерства соціальної політики України, МОН України, СЗР України, СБ України № 494/132/467/497/141/281 було затверджено Методику аналізу ризиків задля протидії нелегальній міграції, яка передбачає обмін статистичною та аналітичною інформацією між суб'єктами, зокрема Державною міграційною службою України (ДМС) та Міністерством освіти і науки України (МОН), щодо чисельності та громадянства іноземців та осіб без громадянства, які навчаються у вищих навчальних закладах.

Вектор міграційної політики змінювався у розвитку відносин між Україною та Європейським Союзом, що вимагало визначення міграційної політики як частини національної безпеки.

Указом Президента України від 14 березня 2016 р. № 92/2016 затверджено Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України, якою міграційну політику держави визначено частиною національної безпеки, яка, окрім іншого, спрямована на ефективний контроль за міграційними процесами, дієву боротьбу з нелегальною міграцією.

Зокрема, проблемою зазначалось обмеження можливості виходу на український ринок праці найбільш підготовленої та інтегрованої частини іноземців, якими є іноземні здобувачі вищої освіти, що отримали освіту в Україні. Стратегією у сфері легальної міграції в Україну передбачено гнучкість форм в'їзду та проживання мігрантів, які прибувають в Україну для навчання, та створення умов, за яких іноземні – здобувачі вищої освіти після закінчення навчання зможуть продовжити період проживання в Україні [5].

Для держави це стало дуже визначною подією, оскільки Україна стала першою країною поза межами Балканського регіону, якій Євросоюз надав такий документ.

Виконання Плану дій стало дієвим інструментом для проведення реформ не лише в міграційно-візовій, але й у багатьох інших сферах. Цим Планом було визначено конкретні критерії ЄС за такими чотирма блоками: «Безпека документів, включаючи біометрику»,

«Нелегальна імміграція, включаючи реадмісію», «Громадський порядок та безпека», «Зовнішні зносини та фундаментальні права».

Блок 2 «Нелегальна імміграція, включаючи реадмісію» включав такі підкритерії: 2.2.1 «Управління кордонами»; 2.2.2 «Управління міграцією»; 2.2.3 «Політика надання притулку». На 1 етапі Плану (законодавство та політичні засади) до основних вимог можна віднести схвалення законодавчої бази у сфері міграційної політики щодо правил в'їзду та перебування іноземців, боротьбу з нелегальною міграцією, моніторинг міграційних потоків (легальної та нелегальної міграції), утворення органів, відповідальних за збирання та аналіз даних про обсяги і потоки міграції, схвалення законодавства у сфері притулку згідно з міжнародними стандартами та стандартами ЄС, що передбачатиме підстави для міжнародного захисту. На 2 етапі Плану (критерії ефективної імплементації) визначено ефективне виконання Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб та заходів щодо реінтеграції громадян України, впровадження ефективної методології виявлення нелегальної міграції всередині країни, аналіз ризиків, включаючи ефективну співпрацю між відповідними установами, спроможності забезпечити ефективне вислання з території України громадян третіх держав, які нелегально перебувають та/або перетинають територію країни.

Україна ще не має достатнього досвіду державного регулювання процесів нелегальної міграції, тому сьогодні одним із важливих завдань є формування та реалізація державної міграційної політики, спрямованої на створення нормативно-правової бази, вироблення практик стратегічного управління міграціями щодо протидії нелегальній міграції, які дають можливість іноземним громадянам тимчасово легалізувати своє перебування на території України.

Насамперед слід зазначити, що, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію» від 1 березня 2017 р., іноземні громадяни здійснюють в'їзд на територію держави на підставі візи, виданої на запрошення навчального закладу; дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства; запрошення членів сім'ї тощо [7].

Відповідно до проведеного Моніторингу міграційної ситуації та змін у сфері управління міграцією та кордонами, здійсненого Міжнародною організацією з міграції (МОМ), Агентством ООН з питань міграції, станом на серпень 2018 р. основними причинами тим-

часового проживання іноземців в Україні є навчання (54,1% усіх іноземців, які перебувають на обліку), возз'єднання сім'ї з громадянами України (27,9%), працевлаштування (10,7%) [8].

Станом на лютий 2019 р. на обліку перебувають 64 826 іноземців та осіб без громадянства, які тимчасово проживають в Україні задля навчання, що на 1 011 осіб більше, ніж у січні 2019 р. Освітні мігранти зареєстровані в найбільших освітніх центрах України, а саме Харківській області (26,5%), Києві та Київській області (18,5%), Одеській області (14,4%) та Дніпропетровській області (6%).

Згідно з аналітичними даними Українського державного центру міжнародної освіти, серед країн походження іноземних здобувачів вищої освіти найбільш представленими в Україні є Індія (22,90%), Марокко (10,23%), Азербайджан (6,80%), Туркменістан (6,64%), Нігерія (5,44%), Туреччина (4,68%), Китай (4,38%), Єгипет (4,35%), Ізраїль (3,18%). Щодо частки здобувачів вищої освіти з пострадянських країн, то слід вказати на зменшення цього показника з кожним роком: якщо у 2017–2018 рр. частка становила 29,47%, то у 2019–2020 рр. вона становить 21,52%. Отже, це свідчить про те, що більшість іноземців – здобувачів вищої освіти використовують в'їзд в Україну з країн з візовим порядком в'їзду (рис. 1) [9].

Вважаємо за доцільне зупинитися саме на особливостях набору, прибуття та перебування іноземних громадян на території України, які використовують як мету в'їзду в Україну навчання, за систематизованою схемою (рис. 2).

Щодо набору здобувачів вищої освіти до закладів вищої освіти України, то воно регламентується Порядком організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 1 листопада 2013 р. № 1541 (зі змінами від 12 жовтня 2020 р.) (далі – Порядок № 1541), де визначено, що організацію набору іноземців на навчання здійснюють навчальні заклади. Крім того, навчальні заклади можуть залучати суб'єктів господарювання (резидентів та нерезидентів) на підставі укладених із навчальними закладами договорів щодо надання послуг з набору іноземців як кандидатів на навчання; уповноважене МОН державне підприємство. Дія цього Порядку не поширюється на іноземців, які постійно проживають в Україні на законних підставах, осіб, яким надано статус біженця в Україні, та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.

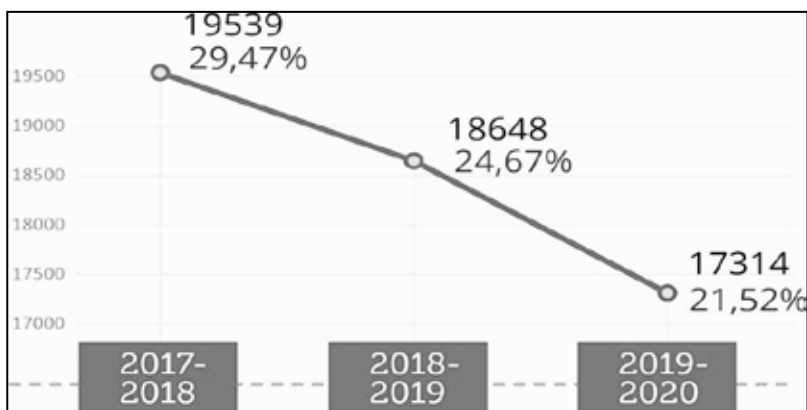

Рис. 1. Частка здобувачів вищої освіти з пострадянських країн за 2017–2020 рр.

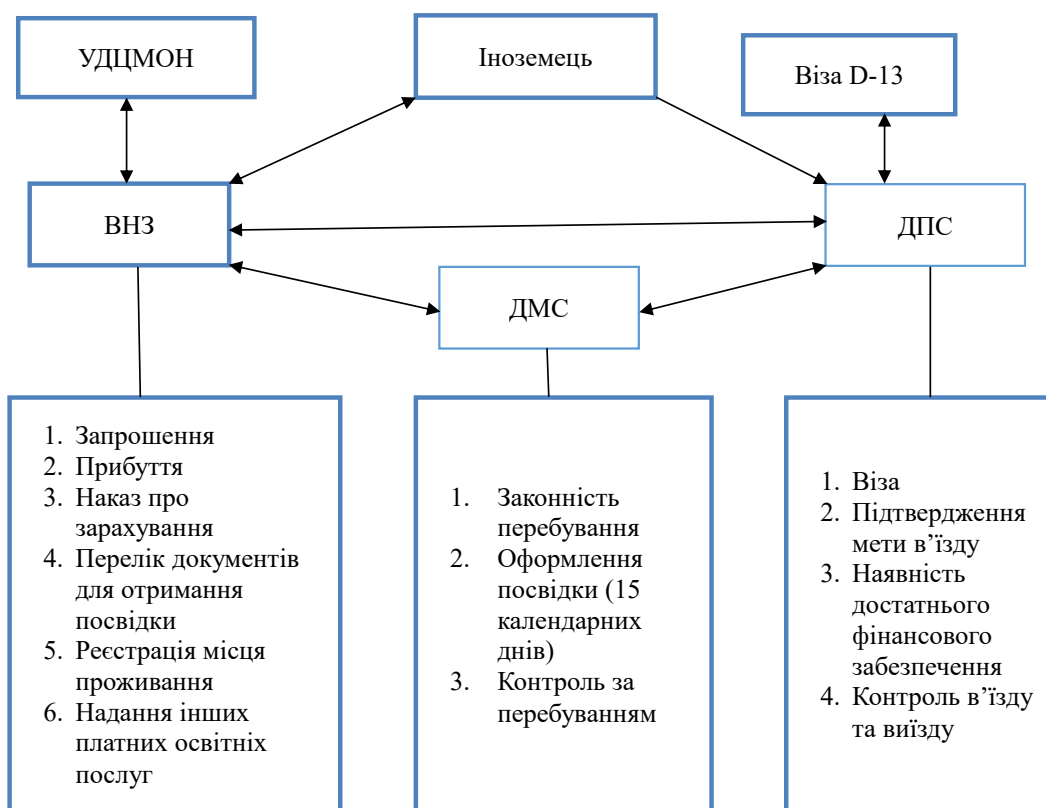

Рис. 2. Механізм взаємодії відповідальних осіб щодо перебування іноземних здобувачів вищої освіти в Україні

Таким чином, іноземні громадяни, які мають намір навчатися в Україні, користуються декількома шляхами, одним із яких є користування послугами Українського державного центру міжнародної освіти Міністерства освіти і науки України (УДЦМОН), іншими послугами компаній-агентів, які надають посередницькі послуги з набору іноземців до навчальних закладів України.

Особливістю є отримання візи D-13 для здобувачів вищої освіти з візовим порядком

в'їзду, яка буде підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання в Україні, після видачі наказу ЗВО про зарахування. Однак необхідно врахувати, що якщо на момент подачі документів відповідальною особою ЗВО до територіального підрозділу Державної міграційної служби України кількість днів буде менше 15 робочих днів (п. 17 Постанови КМУ № 322), то це стане підставою для відмови у прийнятті заяви та видачі посвідки на тимчасове проживання в Україні.

Внаслідок такої ситуації іноземець зобов'язаний буде залишити територію України, тому на навчальний заклад та фірми-контактери покладається велика відповідальність щодо забезпечення перебування іноземних громадян на території держави.

Крім того, ця віза потрібна для іноземців із країн, так званих умовно безвізових. Громадяни Європейського Союзу (Польща, Німеччина, Чехія тощо) здійснюють в'їзд в Україну в порядку безвізового режиму, однак для навчання у ЗВО потрібна віза, саме D-13, що стане підтвердженням у пункті пропуску державного кордону мети в'їзду, якою є навчання, та видачі дозвільних документів.

Задля забезпечення міграційного законодавства щодо перебування іноземців-здобувачів на території держави відповідальній особі по роботі з іноземцями навчального закладу необхідно здійснити таке:

- забезпечити реєстрацію зазначених осіб протягом 30 календарних днів з моменту видачі посвідки на тимчасове проживання (п. 4 Правил реєстрації місця проживання, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2016 р. № 207), щоб уникнути притягнення до адміністративної відповідальності іноземця (ст. 203 КУпАП), відповідальної особи по роботі з іноземцями навчального закладу (ст. 204 КУпАП);

- повідомити протягом 10 днів територіальному органу чи підрозділу Державної міграційної служби України за місцем проживання іноземця про відрахування іноземців-здобувачів з навчального закладу (п. 20 Наказу № 1541);

- у семиденний строк зняти з реєстрації та здати посвідку до територіального органу Державної міграційної служби у разі відрахування чи завершення навчання у ЗВО, скасування посвідки на тимчасове проживання (п. 67, п. 68 Постанови Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 322).

Задля врегулювання діяльності центральних органів виконавчої влади, яка спрямована на реалізацію державної політики в міграційній сфері, захист державної безпеки та національних інтересів України у сфері міграції, забезпечення дотримання законодавства в цій сфері, ефективне управління міграційними процесами та протидію нелегальній міграції, Наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства соціальної політики України та Міністерства освіти та науки України від 4 вересня 2013 р. № 850/536/1226 було затверджено «Порядок проведення заходів щодо здійснення нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері», який врегулює діяльність центральних

органів виконавчої влади під час вжиття профілактичних заходів «Мігрант» (Державна міграційна служба України), «Кордон» (Адміністрація Державної прикордонної служби України), «Здобувач вищої освіти» (Міністерство освіти і науки України), «Трудова міграція» (Державна інспекція України з питань праці).

Привертає увагу те, що з 2016 р. профілактичні заходи під умовною назвою «Здобувач вищої освіти» не здійснювались щодо перебування іноземців на території держави.

Під час вжиття профілактичних заходів, спрямованих на протидію нелегальній міграції, співробітниками органів Національної поліції та ДМС спостерігається тенденція до виявлення порушників міграційного законодавства, які після в'їзду в Україну не прибули на навчання або після відрахування з навчальних закладів не здійснили виїзд з України, що свідчить про використання іноземцями навчання для легального в'їзду в Україну та документування посвідками на тимчасове проживання. Також існують непоодинокі випадки протиправних дій, вчинених особами, які надають освітні послуги, що призводить до порушення конституційних прав іноземних громадян на освіту.

Таким чином, задля забезпечення права іноземців на освітні послуги в Україні вважаємо за доцільне змінити Порядок продовження строку перебування та продовження або скорочення строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України, в якому передбачити продовження строку перебування для іноземних здобувачів вищої освіти, зарахованих наказом на навчання, проте відсутні підстави для звернення, передбачені п. 17 Постанови Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 322 (строк перебування); розробити нормативно-правовий акт, яким передбачити можливість іноземним здобувачам вищої освіти здійснювати трудову діяльність під час навчання та після завершення навчання в Україні; впровадити у діяльність органів ДМС, СБУ, МОН вжиття спільних заходів, спрямованих на уникнення потрапляння в Україну іноземців та осіб без громадянства, які можуть використовувати навчання в Україні як транзит задля подальшого спрямування до краї ЄС; передбачити відповідальність та механізм притягнення до відповідальності агентів, фірм посередників (ТОВ, ПП, ФОП), які надають посередницькі послуги щодо навчання іноземців в Україні.

Висновки. Таким чином, викликом для системи державного управління щодо забезпечення національної безпеки є міграційні процеси, які насамперед пов'язані з ризи-

ками використання іноземцями навчання для легального в'їзду в Україну та документування посвідками на тимчасове проживання; вчинення особами, які надають освітні послуги, протиправних дій, що призводить до порушення конституційних прав іноземних громадян на освіту; необхідність внесення змін у чинне законодавство, зокрема, щодо продовження строку тимчасового проживання в Україні іноземних громадян, які планують продовжити навчання у ЗВО України або працевлаштуватись.

Як засвідчує світовий досвід, саме активна міграційна політика здатна сприяти розвитку держави, має характеризуватися комплексністю дій на всіх стадіях міграційного процесу, а також включенням міграційних питань в усі напрями публічного управління, реалізовуватися на основі чітко скоординованої діяльності урядових структур, місцевої влади, громадських і неурядових організацій для забезпечення національної безпеки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мюнц Р. Аналитический бриф. Как миграция в Европу будет выглядеть в будущем? Тенденции, открытые вопросы и четыре вероятных сценария. 2020. URL: https://www.pragueprocess.eu/documents/repo/217/Policy_Brief_Rainer_Munz_RU.pdf (дата звернення: 10.11.2020).
2. Малиновська О.А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії : монографія. Київ : НІСД, 2018. 472 с.

3. Баламуш М.А. Державна міграційна політика, державне управління і публічне адміністрування у сфері міграції: співвідношення та суб'єкти реалізації. *Правова держава*. 2018. № 3. С. 85–90.

4. Денисюк С.Ф. Напрями розвитку міграційної політики в Україні. *Форум права*. 2008. № 3. С. 111–115. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2008-3/08dsfpvu.pdf> (дата звернення: 10.11.2020).

5. Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 р. : схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 482-р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/482-2017-%D1%80> (дата звернення: 10.11.2020).

6. Порядок організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства : Наказ Міністерства освіти і науки України від 1 листопада 2013 р. № 1541. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2004-13> (дата звернення: 10.11.2020).

7. Правила оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію : затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2017 р. № 118. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2017-%D0%BF> (дата звернення: 10.11.2020).

8. Моніторинг міграційної ситуації та змін у сфері управління міграцією та кордонами : Звіт з міграційних процесів / ДМС України. 2018. Вересень. URL: https://dmsu.gov.ua/assets/files/migprocess/zvit_vypusk_30.pdf (дата звернення: 10.11.2020).

9. Український державний центр міжнародної освіти Міністерства освіти і науки України. URL: <https://studyinukraine.gov.ua> (дата звернення: 10.11.2020).